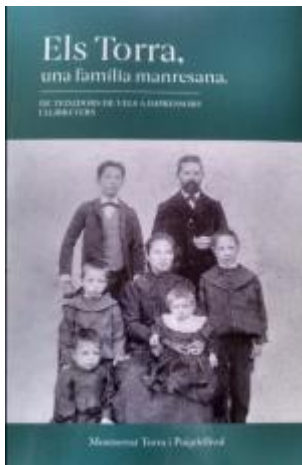

Inici

«Els Torra, una família manresana: de teixidors de vels a impressors i llibreters»

nuvibo

dc., 10/02/2021 - 08:37

Torra i Puigdellívol, Montserrat. *Els Torra, una família manresana: de teixidors de vels a impressors i llibreters*. Manresa: CEB, Centre d'Estudis del Bages, 2020. 192 p., [16] p. de lám. col. (Monogràfics; 31). ISBN 978-84-86538-80-4. 19 €.

Montserrat Torra i Puigdellívol commemora la figura del seu avi, Ramon Torra i Pujol (Cardona, 1887- Manresa, 1946), propietari de la Impremta i Llibreria de Sant Josep de Manresa. Descendent d'una nissaga de teixidors de vels originària de Calaf, canvià el seu destí l'any 1918 quan adquirí l'antiga Impremta de Sant Josep, que va créixer amb una llibreria (1933-1975) i una galeria d'art (1933-1975), convertint-se en un referent cultural cabdal de

Manresa. El compromís de Ramon Torra i Pujol amb la seva ciutat es manifestà en diversos àmbits: va presidir l'Orfeó Manresà; va impulsar la revista noucentista *Ciutat: ideari d'art i cultura* (1926-1928) i participà en nombroses entitats locals de caràcter associatiu. Gran part de la família de Ramon Torra va estar vinculada a la Impremta de Sant Josep, punt de trobada intel·lectual de la capital del Bages durant dècades. L'autora reula en la història dels seus antecessors per recopilar totes les dades possibles relacionades amb la família.

Aquesta monografia, adreçada a tot tipus de públic, i especialment als interessats en la història de la comarca del Bages i de la ciutat de Manresa, aporta informació sobre la impremta de Sant Josep durant el segle XX, una empresa fundada el 1882 i que va perdurar fins al 2010. Va tenir diferents seus socials i diversos canvis de nom de la raó social, que es reflecteixen en la varietat de peus d'impremta. Segons l'autora, el catàleg consta d'uns 300 títols de monografies i revistes. L'obra, centrada principalment en la vida i trajectòria dels membres de la família, acompanyada d'imatges i arbres genealògics, inclou també una relació (no exhaustiva) de les obres publicades a la Impremta de Sant Josep des de 1918 fins al 1994 (data més moderna citada a la relació). En resum, complementa la informació existent sobre la Impremta de Sant Josep, i esdevé una font més per a la recerca de l'edició i la impremta catalana.

El llibre es troba en suport paper. L'edició, en rústega, és còmoda de manipular i disposa d'una tipografia clara i còmoda de llegir. Es pot localitzar a la web del Centre d'Estudis del Bages (www.cebages.org), a la web de la producció editorial (<https://www.parcir.com/>), o en altres llocs web.

Sobre el contingut

El contingut de l'obra s'estructura en tretze apartats i quatre annexos.

Després d'una breu introducció, els primers cinc apartats versen sobre els orígens de la família i s'exposa la hipòtesi de les relacions entre els Torra de Manresa i els Torra de Calaf. Cronològicament, es remunta fins al segle XVII i recopila informació sobre els rebesavis i besavis. L'autora empra, entre diverses fonts, un text d'àmbit familiar escrit pel seu pare Albert Torra Ferrer intitulat *La meva història explicada als néts*, impresa a Manresa l'any 2003. L'apartat cinquè se centra en tots els germans Torra Pujol i la seva implicació en l'àmbit de la política i el catalanisme.

Els apartats sisè i fins al novè, estan dedicats a Ramon Torra i Pujol, i l'epígraf setè, que s'extracta breument a continuació, tracta exclusivament sobre la impremta de Sant Josep.

Durant els anys en què Ramon Torra estigué al capdavant de l'empresa, algunes publicacions excel·liren per la qualitat, com ara l'obra a cura del religiós caputxí Josep Oriol de Barcelona (1891-1936), il·lustrada per Marià Castells i Simón, *Chorale psalterium per omnes ac singulos hebdomadae dies dispositum juxta ritum Sanctae Romanae Ecclesiae in duos tomos divisum* (Minorisa [Manresa]: apud Minores Capuccinos, 1932), editada per subscripció prèvia; o la reconeguda revista noucentista *Ciutat* dirigida pel poeta Fidel Riu i Dalmau, que gràcies a Octavi Saltor comptà amb contribucions literàries de més d'un centenar d'autors, entre els quals: Caterina Albert, Rafael Benet, Jaume Bofill i Mates, Josep Carner, Salvador Dalí, Josep Maria Sucre, Carles Fages de Climent, Pius Font i Quer, Tomàs Garcés, Sebastià Gasch, Federico García Lorca, Josep Maria Junoy, Marià Manent, Lluís Nicolau d'Olwer, Joan Puig i Ferrer, Paul Rolland, Sebastià Sánchez Juan o Pere Verdaguer. Una revista sobre temes literaris, històrics i artístics que reflecteix una intensa activitat cultural a la capital del Bages.

Entre altres edicions destacades es menciona l'obra de Josep Sarret i Arbós *Monumenta historica civitatis Minorisae*, publicada en cinc volums entre 1921 i 1925, l'autor de la qual ja comptava amb altres publicacions als tallers de la Impremta i Enquadernacions de Sant Josep; la monografia de Valentí Masachs *El régimen de los ríos peninsulares*, editada a Barcelona pel CSIC el 1948 i distingida per l'INLE entre els cinquanta millors llibres publicats de l'any; la impressió de la primera revista editada a Espanya sobre botànica, *Cavanillesia: rerum botanicarum acta*, publicada a Barcelona per l'Institut Botànic entre 1928 i 1938, en la qual tingué un paper rellevant Pius Font i Quer; també obres essencials per a la lingüística i literatura catalanes d'autors com Antoni Griera, Blai Padró, o més endavant Badia i Margarit, sortiren dels tallers de Ramon Torra, obres que significaren un repte en la composició i elaboració, ja que calgueren motlles especials per estampar els signes fonètics, tal com anota l'autora.

A més d'obres monogràfiques, la Impremta de Sant Josep seguí imprimint publicacions periòdiques d'entitats de Manresa de diverses temàtiques, per exemple *Patria*, o *Revista il·lustrada Jorba*, també butlletins, anuaris, opuscles i altres materials menors, entre els quals fulls comercials publicitaris, recordatoris, esqueles o estampes. En resum, Ramon Torra actuà d'impressor o també d'editor/impressor en nombroses ocasions.

L'autora dedica, en aquest apartat setè, un espai específic a l'artista Alfred Figueras per la relació d'amistat entre ell i el seu avi. Pocs anys després de la mort de Ramon Torra veié la llum el projecte d'edició de bibliòfil d'Alfred Figueras *Images d'Alger*. Aquesta obra compta amb vint aiguaforts tirats per F. Mélich sota la direcció d'Édouard Chimot, i amb textos d'André Gide. És una edició limitada de 155 exemplars numerats. Fou ben acceptada en l'entorn artístic, ja que Figueras rebé felicitacions del mateix Gide, de Raoul Dufy, Jean Cocteau o Le Corbusier.

En el mateix apartat es relaciona l'activitat duta a terme a la Llibreria de Sant Josep i a la galeria d'art Ciutat, que s'inaugurà amb una exposició d'Alfred Figueras i acollí artistes com ara Evarist Basiana, Romà Bonet, Ernest Descals, Ramon Salisi, Josep Vila Closes o Estanislau Vilajosana. Impremta, llibreria i galeria d'art teixiren un focus d'intensa vitalitat cultural a la ciutat de Manresa.

Els apartats desè i fins al dotzè s'endinsen en l'ambient familiar i relaten les vivències de les generacions dels Torra Ferrer des dels anys vint fins a l'actualitat, remarcant els períodes més complexos de la història del segle XX com foren la Guerra Civil i la postguerra. L'apartat tretzè és un epíleg dedicat a les dones de la família, puntals bàsics tant de l'empresa com de la casa. Entre l'apartat novè i desè hi ha 16 pàgines de làmines (en color) que il·lustren diferents productes de l'empresa: tallapapers, peus d'impremta (22 segells diferents), anuncis i targetes, mostres d'impresos realitzats als tallers, mostra de caplletres de la publicació «Salteri», portades de llibres de la «Biblioteca Circulant Ciutat», la «Monumenta», felicitacions de Nadal, llibres i opuscles, publicacions periòdiques, aiguaforts i portades d'Alfred Figueras i programes d'exposicions de la Sala Ciutat.

L'obra s'acompanya de quatre annexos, dels quals destacaria el «Llistat (no exhaustiu) de llibres, opuscles i revistes fets a la impremta des de 1918». Aquesta relació presenta, ordenades alfabèticament per autor, les obres impreses al taller de Sant Josep, sovint difícils de localitzar en catàlegs de biblioteques ja sigui per la diversitat de segells amb què signà la Impremta de Sant Josep, com perquè la informació sobre els tallers gràfics, sovint no queda recollida en els registres bibliogràfics.

Aquesta monografia contribueix a l'estudi del món del llibre i de la impremta a Manresa durant el segle XX. Cal tenir present que fa èmfasi en la biografia familiar més que en aspectes tècnics del funcionament de l'empresa. Manresa compta amb una història editorial rellevant sobretot a partir del segle XVIII, amb la nissaga dels Abadal que perdurà durant gairebé dos-cents anys. Al segle XIX apareixen nous tallers: Impremta Roca, Impremta Trullàs, Impremta de Domingo Vives i Vídua de Torrella, Impremta de Sant Josep, Impremta d'Antoni Esparbé, Impremta Vinyals Germans, o més endavant, la Impremta Rubiralta, per posar alguns exemples.

L'autora

Montserrat Torra i Puigdellívol (Manresa, 1950), doctora en Filologia Hispànica i Filologia Catalana, ha estat professora d'ensenyament secundari i ha col·laborat en algunes obres i materials didàctics adreçats als estudiants, amb editorials com ara Edicions 62, Educaula o el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. En l'àmbit de la recerca s'ha centrat en la història local de Manresa, concretament en algunes de les seves figures il·lustres, moltes d'elles, del seu àmbit familiar. A continuació, algunes de les publicacions més destacades:

Puigdellívol i Corrons, Ferran. *Cementiri d'estels: poesies*. Edició a cura de Montserrat Torra i Puigdellívol. Manresa: [s.n.], 1982 (Manresa: Imp. de Sant Josep).

Ideals i desenganys: cartes des de Rússia a un germà, 1941-1942. [S.l.]: Mecenix.com, 2013 ([Barcelona]: Publidisa). També en castellà: *Ideales y desengaños: cartas desde Rusia a un hermano, 1941-1942.* Madrid: Sílex, 2014.

Per no escampar els records. Barcelona: Nèctar Editorial, 2019.

Ferran Puigdelívol (1919-1941): una vida entre versos. Manresa: Llibres Parcir, Edicions Selectes, 2019.

Núria Altarriba

Directora de la [Unitat Bibliogràfica de la Biblioteca de Catalunya](#)

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de LlibreTERS de Catalunya](#)

Segueix-nos també a:

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

RSS

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan

subjectes a una llicència **BY-NC-ND de CC.**

[Contacte](#)

Tuits de @EdL_UB

Escola de Llibreria ha retuitat

Biblioteca de Catalunya

@BiblioCatalunya

Ressenya de @AltarribaNuria al Blog de @EdL_UB: Torra, una família manresana: de teixidors de vels a impressors i llibreters» fima.ub.edu/edl/ca/els-tor...

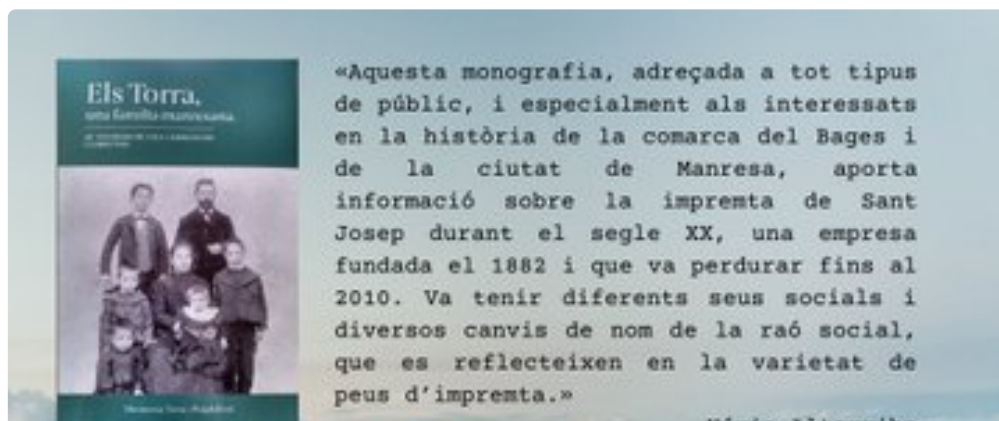
10 de febr. de 2021

Escola de Llibreria

@EdL_UB

Nova ressenya al blog @EdL_UB «Els Torra, una família manresana: de teixidors de vels a impressors i llibreters» @CEBages fima.ub.edu/edl/ca/els-tor... per @AltarribaNuria

[Incrusta-ho](#)

[Mostra-ho al Twitter](#)

[Entra](#)

Design by Adaptivethemes.com